

Gespreksnotitie ten behoeve van de bijeenkomst op 22 mei 2025 over moslimdiscriminatie.

Op 20 november 2025 heb ik het rapport Anders behandeld gepubliceerd. Een rapport dat ervaringen van Amsterdamse kinderen beschrijft die te maken hebben met discriminatie en racisme. Niet eenmalig maar vaak structureel; niet alleen door leeftijdgenoten maar ook door volwassenen. Niet alleen op school, maar overal: in de openbare ruimte, in winkels, op de sportclub en op sociale media.

Ik heb, vlak nadat ik als Kinderombudsman Metropool Amsterdam werd benoemd, met kinderen en jongeren gesproken over de vraag welk urgent thema ik als eerste moest oppakken. “Buitensluiten, pesten, discriminatie en racisme” waren onderwerpen die er uitsprongen. Opvallend omdat je dat niet direct zou verwachten in een multiculturele stad als Amsterdam. En toen bijna tegelijkertijd een peiling van Unicef uitkwam, waaruit bleek dat bijna de helft van alle kinderen in Nederland ziet dat leeftijdgenoten worden gediscrimineerd op basis van huidskleur of herkomst, was voor mij duidelijk welk structureel onderwerp ik als Kinderombudsman op de agenda wilde zetten. Ik heb met bijna 80 Amsterdamse kinderen van 8 tot 18 jaar gesproken uit verschillende stadsdelen. We hebben aan de kinderen gevraagd of zij weten wat discriminatie en racisme is, wat hun ervaringen zijn, hoe zij met die ervaringen omgaan en welke oplossingsrichtingen zij zien om het probleem aan te pakken.

Uit ons onderzoek kwam naar voren dat kinderen met een migratieachtergrond, een andere huidskleur of religie regelmatig anders worden behandeld. De voorbeelden die zij noemden waren schrijnend en schokkend. Naast het feit dat zij worden uitgescholden, door leeftijdgenoten en volwassenen, voelen zij ook regelmatig wantrouwen op straat, in winkels of instanties. Ze worden onterecht ergens van beschuldigd, slechts op basis van hun uiterlijk of zomaar ‘ergens tussenuit gepikt’. En als het gaat om sollicitaties of stages worden zij minder snel uitgenodigd voor een gesprek of aangenomen. Omdat het niet om losse incidenten gaat wordt met elke ervaring het effect en de impact op de kinderen groter.

We zagen voorts dat kinderen nauwelijks over hun ervaringen praten. Niet thuis en niet op school. Ze schamen zich of ze zijn bang dat hun ouders boos worden en naar school komen (ze willen niet als een snitch worden beschouwd) of ze willen hun ouders er niet mee lastig vallen. En heel vaak denken kinderen dat melden toch geen zin heeft. En juist die gelatenheid bij vooral jongeren in de leeftijd van 12-15 jaar vind ik verontrustend. Die jongeren lijken het wel te accepteren dat het toch niet beter wordt. Ze zijn cynisch en wantrouwend. In gesprekken die ik met deze jongeren had – en nog steeds regelmatig heb, en dan heb ik het vooral over jongeren met een migratieachtergrond, hoor ik veel frustratie, boosheid maar ook moedeloosheid. Deze jongeren voelen zich buitengesloten, niet gehoord en gewantrouwd. De polariserende taal van sommige politici, die vinden dat zij een integratieprobleem vormen – draagt hier direct aan bij. Het zorgt ervoor zij zich in de steek gelaten voelen door de politiek en zich afkeren van de samenleving. En dat werkt door in hun volwassen jaren.

Dat discriminatie en racisme diepe sporen achterlaten, is bekend. Het maakt kinderen onzeker, het tast hun zelfvertrouwen aan en het kan leiden tot vertrouwens-problemen of een laag zelfbeeld. In ernstige gevallen kan het zelfs uitmonden in depressie of trauma. Door een structureel ‘andere behandeling’ krijgen kinderen bovendien minder kansen – wat de kanselijkheid ondermijnt. Ik vind dat we het probleem bij de wortel moeten aanpakken, als een vorm van preventieve gezondheidszorg. Ik zie het dan ook als mijn taak als Kinderombudsman van Amsterdam blijvend aandacht te vragen voor de gevaren van een maatschappelijke normverschuiving waar kinderen zichtbaar slachtoffer van

zijn. De verhalen die zij mij hebben verteld en vertellen maken dat pijnlijk duidelijk. Ik constateer dat de waarden van gelijkwaardigheid en respect, die als fundament onder kinderrechten horen te staan, steeds verder uit beeld raken. Zolang de volwassenen én instanties niet erkennen dat juist die normverschuiving het probleem is, blijven we achter de feiten aanlopen.

Het is dan ook noodzakelijk dat we als samenleving vasthouden aan en actief uitdragen wat de norm is: namelijk gelijke behandeling, respect en veiligheid voor ieder kind. En niet accepteren dat beledigingen en uitsluiting blijven voortbestaan. Ook niet als dat lijkt te worden gelegitimeerd door een verhard politiek en maatschappelijk klimaat. Het wordt tijd dat we als volwassenen in de spiegel durven kijken. Zolang we blijven weggijken, niet normeren en aanspreken, én blijven goedpraten onder het mom van "je moet alles kunnen zeggen" verandert er niets.

Daarom richt ik mij tot de volwassenen en vraag hen bewust te zijn van hun rol: neem verantwoordelijkheid en spreek anderen aan als dat nodig is. Want alleen als we elkaar durven aanspreken op fatsoensnormen kan er echt wat veranderen!

Kinderombudsman Metropool Amsterdam

Annemarie Tuzgöl-Broekhoven